Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100326

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-02-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Доценко Тетяна Віталіївна

2. Dotsenko Tetiana

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Соціальні та поведінкові науки. Економіка

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 01-02-2021

Спеціальність за освітою: Менеджмент організацій

Місце роботи здобувача: Філія - Сумське обласне управління публічного акціонерного товариства "Державний ощадний банк України"

Код за ЄДРПОУ: 09337356

Місцезнаходження: вул. Горького, 32, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40004, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет міністрів

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 55.051.009

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.75

Тема дисертації:

1. Удосконалення системи фінансового моніторингу як інструмент забезпечення економічної безпеки національної економіки

2. Improving the financial monitoring system as a tool for ensuring the economic security of the national economy

Реферат/анотація:

1. У дисертаційній роботі узагальнено існуючі наукові напрацювання до визначення змістовної сутності фінансового моніторингу, досліджено особливості побудови системи фінансового моніторингу, її складові, нормативно-правове забезпечення, виділено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, розглянуто ризик-орієнтовний підхід при здійсненні фінансового моніторингу банківськими установами, а також визначено особливості співпраці з політично значущими особами. Здійснено ґрунтовний аналіз понятійно-категоріального апарату економічної безпеки національної економки, у результаті чого встановлені його основні особливості: реалізація економічної безпеки як складний комплекс умов, принципів, факторів, методів, інструментів економічної, правової, політичної направленостей, повинен забезпечувати передумов сталого розвитку країни, гідний рівень життя населення, мінімізацію ризику

навмисної шкоди життю громадян та їх майну. У роботі обґрунтовано, що економічна безпека є невід'ємною частиною національної безпеки, а одним з найважливіших її елементів є фінансова безпека. Ключове значення серед інструментів забезпечення фінансової безпеки набуває фінансовий моніторинг як система заходів, що передбачає підвищення рівня фінансової, а відповідно й економічної безпеки держави шляхом здійснення контролю за фінансовими операціями та зменшення обсягів фінансових злочинів. Запропоновано методику оцінювання ризику використання банків з метою легалізації кримінальних доходів на основі гравітаційного моделювання, яка враховує рейтингування країни щодо характеристики визначення рівня ризику легалізації кримінальних доходів на основі метрики Мінковського. Це дозволило визначити основні пріоритети економічної політики держави в частині посилення національної економічної безпеки. У роботі запропоновано науково-методичний підхід до визначення рівня збитків від здійснення з легалізації кримінальних доходів для фінансових установ, на основі побудови витратних матриць і дерева рішень можливих альтернатив настання ризиків банківської діяльності. Враховано формування ознакового простору основних індикаторів збитків, оцінено релевантні фактори ризиків, співставленні фактори банківських ризиків. Це дозволить банкам зменшити рівень ризику їх залучення до процесів легалізації кримінальних доходів та інтенсифікувати попит на класичні банківські послуги, зберегти ліцензії на здійснення банківських послуг, стабілізувати діяльність банку, а також покращити співпрацю з міжнародними партнерами та контрагентами. Удосконалено та запропоновано до практичного використання методики фронтірного аналізу ефективності фінансового моніторингу банків в розрізі оцінювання ризиків легалізації коштів, одержаних злочинним шляхом, за допомогою проведення Data Envelpment Analysis. Це дозволило визначити існуючий резерв та можливий потенціал покращення ефективності проведення фінансового моніторингу для окремо взятого банку. Досліджено та удосконалено методичний інструментарій визначення інтегрального індексу загрози національній економіці на основі побудови структурно-логічної моделі за допомогою функції Кернела та мультиплікативної форми згортки, яка дозволяє провести відбір релевантних показників оцінювання досліджуваного індексу на базі комбінації методів Парето та діаграми розсіювання. Практичне застосування запропонованого науково-методичного підходу дозволяє здійснити оперативне прийняття ефективних управлінських рішень щодо мінімізації ризиків національній безпеці та сформувати механізм швидкого відновлення після впливу деструктивних чинників. В роботі удосконалено та запропоновано методику державного регулювання економічної безпеки національної економіки шляхом використання інструментарію теорії ігор, яка на відміну від існуючих, базується на ідентифікації конфліктної ситуації між державою та економічними агентами, які використовують банки для легалізації кримінальних доходів, побудові платіжної матриці кількісних результатів функціонування учасників у вигляді лінійного багатофакторного регресійного рівняння. Це дозволило здійснити формалізацію стратегій ефективного регулювання економічної безпеки національної економіки. Сформовано ефективні сценарії реформування національної системи фінансового моніторингу на основі побудови економіко-математичної моделі кількісного оцінювання та якісної інтерпретації стратегій реформування Національної системи фінансового моніторингу шляхом використання методу цілочислової оптимізації. Це дозволило стверджувати, що за умови формування дієвого інструментарію поступового подолання загрозливих факторів активізації процесу легалізації кримінальних доходів країна може перетворитися у регіонального лідера по боротьбі з фінансовими правопорушеннями.

2. The dissertation summarizes the existing scientific developments in determining the essence of financial monitoring, examines the features of building a financial monitoring system, its components, regulatory support, identifies financial transactions subject to financial monitoring, considers a risk-based approach to financial monitoring by banking institutions, and defines the features of cooperation with politically exposed persons. A thorough analysis of the conceptual and categorical apparatus of economic security of the national economy revealed its main features: the implementation of economic security as a complex set of conditions, principles, factors, methods, tools of economic, legal, political orientation should ensure the prerequisites for sustainable development of the country, a decent standard of living of the population, minimizing the risk of deliberate harm to the lives of citizens and their property. The dissertation proves that economic security is an integral part of

national security, and one of its most important elements is financial security. Financial monitoring is of key importance among financial security tools as a system of measures that increases the level of financial and economic security of the state by monitoring financial transactions and reducing the volume of financial crimes. A methodology for assessing the risk of using banks for money laundering is proposed based on gravity modeling, which considers the country's rating to determine the level of risk of money laundering based on the Minkowski metric. It allowed determining the main priorities of the state's economic policy in terms of strengthening national economic security. The dissertation offers a scientific and methodological approach to determining the level of losses from money laundering for financial institutions, based on the construction of cost matrices and a decision tree of possible alternatives to the occurrence of banking risks. The formation of a feature space of the main loss indicators is taken into account, relevant risk factors are evaluated, and banking risk factors are compared. This will allow banks to reduce the risk of their involvement in money laundering processes, intensify the demand for classic banking services, maintain licenses for banking services, stabilize the bank's activities, and improve cooperation with international partners and counterparties. The dissertation improved and suggested employing the methods of frontier analysis of the effectiveness of financial monitoring of banks in the context of assessing the risks of money laundering using Data Envelopment Analysis. This made it possible to determine the existing reserve and the possible potential for improving financial monitoring efficiency for a specific bank. The methodological toolkit for determining the integral threat index of the national economy based on the construction of a structural-logical model using the Kernel function and the multiplicative convolution form has been investigated and improved, which allows the selection of relevant indicators for assessing the index under study based on a combination of Pareto analysis and a scatter diagram. The practical application of the proposed scientific and methodological approach allows for the prompt adoption of effective management decisions to minimize the risks to national security and form a mechanism for rapid recovery after exposure to destructive factors. The dissertation improves and proposes a methodology for state regulation of the economic security of the national economy by using the toolkit of game theory, which, in contrast to the existing ones, is based on identifying a conflict situation between the state and economic agents, which are used by banks for money laundering, building a payment matrix of quantitative results of the participants' functioning in the form of a linear multifactorial regression equation. This made it possible to formalize strategies for effective regulation of the economic security of the national economy. Effective scenarios for reforming the national financial monitoring system have been formed based on building an economic and mathematical model for quantitative assessment and qualitative interpretation of reform strategies for the national financial monitoring system by using the integer optimization method. This made it possible to assert that, subject to the formation of effective tools for the gradual overcoming of the threatening factors of intensifying the process of money laundering, the country can turn into a regional leader in the fight against financial offenses.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко Антон Олександрович

2. Boiko Anton O.

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.03, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лебідь Олеся Вікторівна

2. Lebid Olesya V

Кваліфікація: к.е.н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабенко Віталіна Олексіївна

2. Babenko Vitalina Oleksiivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Школьник Інна Олександрівна
2. Shkolnik Inna Oleksandrivna

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тютюник Інна Володимирівна
2. Tiutiunyk Inna

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.03, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Васильєва Тетяна Анатоліївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Васильєва Тетяна Анатоліївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.